

Haandværket gaact betydeligt frem under den fri Udvikling, vi have haft i Landet siden den 29de December 1857. Den højtærede Indenrigsminister faar ikke mig til at tro, at en Mand, der har taget en Jagprøve, ja selv om han har taget 100 Jagprøver, lader være at lave daarligt Arbejde, naar han ser, at det betaler sig. Betaler det sig at lave mindre godt og mindre solid Arbejde, lave de det, om de ogsaa have taget 100 Jagprøver. Jeg ser derfor ikke, at der i Indførelsen af tyngne Jagprøver ligger nogen Betryggelse for at fremme Dygtigheden — den fremmes nok ad anden Vej uden de tyngne Jagprøver.

Indenrigsministeren (Hørring):

Det er selvfølgelig ogsaa min Mening, at naar man vil betragte dette Lovforslag, skal man sammenligne det med den gældende Ret og i og for sig ikke gaa tilbage til Tilstanden for Næringsloven, men jeg mindede kun om, hvorledes Tilstanden for Næringsloven var, fordi man sagde om dette Lovforslag, at det var en Beskyttelseslov mod Landet for Købstæderne. Det var kun til Smødegaaelse deraf, at jeg vilde minde ærede Medlemmer, der have gjort dette Kabinetment gældende, om, hvorledes Tilstanden var for Næringsloven. Der kan jo være meget forskellige Meninger om Haandværkets nuværende Dueltighed, i Sammenligning med, hvorledes dette Forhold var tidligere, førend Næringsloven kom. Men se vi her paa den store Udvikling, navnlig ogsaa i individuel Dygtighed, som har fundet Sted siden Tiden omkring 1848, saa maatte man jo vente, at Haandværkets Tilstand var gaact meget betydeligt frem i Dueltighed i denne Tid, ligesom Dueltigheden er tiltagen i andre Stænder og andre Jag. Det tror jeg nu ganske sikkert ikke er Tilfældet, og jeg tror navnlig, at Haandværket for en stor Del er blevet specialiseret at vedkommende, der beskæftiger sig med det, har ondt ved at opnaa den tilstrækkelige Dueltighed. Det er en Side af Jagprøverne, man ogsaa skal lægge Mærke til, at de ville kunne forhindre dette, at Lærlingen alene oplæres i en ganske enkelt Del af et Haandværk, en ganske enkelt lille bitte Virksomhed og derigennem faar al den Opdragelse, hvormed han skal gaa ud i Livet og senere optræde som selvstændig Haandværker. I saa Henseende kunne Jagprøverne gøre ikke saa lidt Gavn.

A. Thomsen: Naar den højtærede Indenrigsminister udtalte at Næringsloven, som vi fik den 29de December 1857, har

skadet Købstæderne, kan jeg ikke indse, at det kan være Tilfældet i nogen høj Grad, naar man lægger Mærke til, hvilken Udvikling Byerne have haft siden den Tid; det synes at tale stærkt imod, at denne Næringslov skulde have skadet Byerne. Det er derimod, synes det mig, værd at lægge Mærke til, at naar man gennemlæser de Forhandling, som gik forud for Vedtagelsen af Loven af 29de December 1857, da faar man det Indtryk, at man den Gang havde ønsket at gaa meget videre i Retning af Frihed, at man var klar over, at man ogsaa i en nær Fremtid maatte gaa meget videre, end man den Gang turde gaa. Det er værd at lægge Mærke til, nu efter saa mange Aars Forløb. Det kan tit gaa saaledes, at i den Tid, man staar i, ser man ikke saa klart, hvorledes Forholdene udvikle sig; det gaar saaledes umærkelig fra den ene Dag til den anden, fra det ene Aar til det andet, men ved at tage et saadant langt Tidsrum for sig, ser man allerklarest, hvorledes Forholdene udvikle sig. Og vil man se paa, hvorledes Næringsforholdene og Synet paa Næringsforholdene have udviklet sig, saa tror jeg, man maa komme til det Resultat, at vi ere i en meget stærk Tilbagegang, at dette Lovforslag, vi nu behandle, tilsigter en Forandring, ikke i Retning af Frihed, men i Retning af Indstrækningsbestemmelser, i Retning af Tvang. Naar jeg før anførte, at det er en Beskyttelseslov, der er tilstøttet for Byerne mod Landet, er jeg glad ved, at jeg i dette Tilfælde er i Overensstemmelse med det ærede Medlem for Sorø Amts 3dje Valgkreds (B. Nielsen). Han udtalte sig derom ved første Behandling af den samme Sag i Hjør, og jeg skal med den højtærede Formands Tilladelse oplæse det. Han sagde ved den Beslighed: „Det er en Lov, som har til Hensigt en særlig Beskyttelse for Købstæderne. Jeg erkender, at saadant er Tilfældet med Loven, men er det noget ualmindeligt her.“ Jeg er glad ved, at jeg i dette Tilfælde er enig med det ærede Medlem, thi der er vist ingen, der vil beskylde det ærede Medlem for, at han staar som en Modstander af Loven, han staar tværtimod som en varm Forsvarer af Loven.

Da ikke flere begærede Ordet, sluttedes Forhandlingen.

Lovforslagets Overgang til anden Behandling vedtoges uden Afstemning.